

**Навчання української мови в Польщі
2005-2009 рр.**

**Звіт Об'єднання українців у Польщі
та
Українського вчительського товариства у Польщі**

Марко Сирник

Валч-Варшава-Білий Бір-Перемишль
10-10 жовтня 2009 року

I Загальні зауваження

У звітньому періоді вперше за довгий час квестією організації навчання для учнів національних меншин зацікавилися найвищі контрольні інституції держави. Вплив на це мала – здається – підготовка до введення закону про національні та етнічні меншини (що сталося у 2005 році). Окремі інформації подавалися теж кураторіями в рапортах про стан шкільництва.

Найвища контрольна палата (NIK), в період з 3 лютого по 30 червня 2004 року проводила контроль «Функціонування шкіл національних та етнічних меншин».

У жовтні цього ж року результати контролю оприлюднено у відносному рапорті.

Контроль довів до цього, що у 2005/2006 року спосіб організації навчання мов національних меншин у Польщі став також пріоритетним завданням польського відомства освіти – тобто – у згаданому 2005/2006 шкільному році польське Міністерство освіти взялося до своєї оцінки шкільної квестії національних меншин. Деякі шкільні кураторії в свою чергу, на закінчення шкільного року 05/06 оприлюднили результати досліджень на своїй території. Такий «рапорт» склали між іншими поморська та малопольська кураторії.

Контроль Найвищої контрольної палати та моніторинг поодиноких кураторій відносилися зокрема до шкіл (мова лише про навчання української мови):

- Комплекс шкіл з українською мовою навчання у Бартошицях
- Комплекс шкіл з українською мовою навчання у Гурові Ілавецькому
- Комплекс шкіл в Команчі (міжшкільна група навчання)
- Комплекс шкіл з додатковим навчанням української мови в Перемишлі

Результати контролю:

- По відношенні до завдань, які в гестії МЕН:
 - незадовільна праця кураторів освіти в рамках педагогічного нагляду над школами національних меншин – відомство в результаті не володіє інформацією про рівень цих шкіл та рівень навчання мов національних меншин
 - незадовільна поміч, яку МЕН наділяє школам національних меншин в підготовці програм навчання мови та історії і географії країн
- По відношенні до самих шкіл:
 - організація навчання мови без відповідних декларацій (зголошень) батьків
 - недотримання обов'язкового тижневого виміру годин на навчання мови національної меншини
 - реалізація навчання з використанням незатверджених міністерством програм навчання
 - неповну реалізацію програм навчання по відношенні до історії та географії
 - неточну інформацію, яку директори переказували у статистичному звітуванні (GUS)
 - незадовільний педагогічний нагляд над організацію навчання у школах

Одночасно Найвища контрольна палата звернулася до відомства освіти з висновком опрацювати стратегію розвитку нацменшинної освіти в Польщі та намічення мети і пріоритетів праці МЕН у цьому.

В травні 2006 року свій рапорт відносно організації навчання учнів національних меншин на своїй території оприлюднила гданська кураторія. Моніторинг ведено в школах в Слупську, Битові, Мяску, Сьвені, Члухові, Лемборку, Маженціні, Янтарі та Осташеві. І знову зафіксовано цілий ряд порушень:

- брак продовжування навчання мови на окремих едукативних етапах – зокрема після закінчення учнем навчання у початковій школі
- незгідна з законом кількість годин навчання мови
- неперіодичність навчання історії та географії
- малий вибір підручників, дидактичних матеріалів
- брак записів у статутах шкіл про навчання мови національної меншини

Дуже поитивно натомість оцінила Поморська кураторія кваліфікації та підготовку українських вчителів та заангажування Об'єднання українців у Польщі.

Дещо раніше, бо вже у березні 2006 року свій рапорт представила малопольська кураторія освіти у Кракові.

І знову, негативно оцінено брак статутних записів у школах, що там ведеться навчання мови національної меншини та незадовільну інформацію про права національних меншин, яку школи переказують учням, батькам та вчителям.

Обидві Кураторії (а також і НК) не зуміли подати точної інформації про кількість як і учнів так і міжшкільних груп навчання української мови – чи то у Польщі загалом, чи в окремих кураторійних районах. Кураторія поморська нпр. чомусь довгий час не брала до уваги досить великого і серйозного пункту навчання української мови у самому місті Гданськ.

Позитив для нас – так міжшкільні групи навчання, як і школи починають функціонувати у свідомості чиновників.

II Юридичні квестії

З 1 грудня 2007 року почало обов'язувати нове Розпорядження Міністра Національної Едукації Польщі, яким врегульовуються умовини творення шкіл і міжшкільних груп навчання рідної мови національних і етнічних меншин - **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym** (Dz. U. Nr 214, poz. 1579).

Зміни:

1. Заяву про організацію навчання рідної мови для своїх дітей, батьки обов'язані складати тепер до **дня 30 квітня** (так як і у попередньому, заява ця є важливою до часу закінчення учнем навчання у даній школі).
2. Скасовано можливість складення такої заяви учнем який закінчив 16 років.
3. Значно розширено записи відносно організації навчання рідної мови у садочках, і так:
 - записано можливість творення **міжсадочкових груп навчання рідної мови** (пунктів навчання, які охоплюють лише садочки),
 - задекретовано можливість творення садочків з мовою навчання даної меншини або двомовних дошкільних закладів.

4. Утримано мінімальні кількості учнів, які повинні творити клас, однак дано можливість творення менш кількісних класів – на те потрібна однак окрема **згода ведучого органу** закладу (гміни, повіту, маршалківського уряду).
5. Відкинено запис «kraj pochodzenia» на користь „ państwa, z którego obszarem kulturowym mniejszość się utożsamia”.
6. Введено можливість організації школою додаткових зайнять (географії, художніх, інших позашкільних форм праці) – у попередніх записах, це однозначно дозволялося лише у випадках «забезпечення фінансової спроможності». Зараз цього вже немає.

Підчас публічного обговорення проєкту нового розпорядження, організації національних меншин виносили ряд конкретних записів і змін у шкільному законі, що стосується нацменшин. Одним з чільних постулатів було зменшення кількості учнів при творенні класу у нацменшинних школах, або школах з додатковим навчанням рідної мови. Як видно – ці постулати зреалізовано лише частинно – тобто допускається тепер така можливість, але за згодою органу, який дану школу фінансує. Як це вийде на практиці – здається що **«який пан, такий й буде закон»**. Не зафіксовано теж однозначно прохання надати позашкільним формам праці статусу повноправних – тобто таких, які однозначно фінансуються школою. Добре хоч, що школи «можуть» - хоч на ділі це знову залишається до розгляду самоврядним ведучим органам, а ці безперечно, коли не з інших причин, то хочби лише економічних, цього роду зайняття будуть в першу чергу викидати.

Добрим є те, що повернуто записи, що стосуються дошкільного навчання – вперше введено можливість творення міжсадочкових груп навчання рідної мови.

Безперечно – нове розпорядження далеке від введення очікуваних нами змін. Воно більше було мабуть потрібне задля співзвучності з новим шкільним законом (Ustawa o Systemie Oświaty – зміни у жовтні 2007р.) та записами Закону про національні та етнічні меншини і регіональну мову з 2005 року.

III Стратегія розвитку українського шкільництва у Польщі

У червні 2006 року МСВіА а також МЕН було передано пропозицію ОУП та УВТ під назвою «Стратегія розвитку українського шкільництва у Польщі». Опрацювання та складення цього документу – який повинні розробити ці два відомства – мала на меті як прискіпшення роботи над напрямками політики держави відносно навчання української мови у Польщі, як теж вказання тих моментів, які для нас особливо важливі. Попри різні заходи і спроби розмови про стратегію, зараз у цій справі нічого не відомо.

IV Кількісний стан українського шкільництва, тенденції

IV.1 Пункти

2005/2006 шкільний рік

Відділ ОУП	Кількість пунктів	Кількість дітей	Додаткові інформації
Ольштинський	20	389	20 пунктів: початкова школа – 291, гімназія - 98
Гіжицький	15	317	15 пунктів: початкова школа – 238 учнів, гімназія – 79 учнів
Ельблонзький	17	370	17 пунктів: початкова школа – 237 учнів, гімназія - 133
Слупський/Поморський	5	137	5 місцевостей: „О” – 8; 77; 41;11
Кошалінський	6	125	6 місцевостей: „0” – 4; 76; 45
Щецінський	4	42	Щецін, Старгард, Інсько, Тжеб'ятів
Любуський	7	68	Мендзижеч, Позьжадло, Бледзев, Шпротава, Новогруд Боб., Зелена Гора
Лігницький	5	91	Початкова - 78; Гімназія - 13
Сяніцький	8	127	„0” – 17; 73; 25;12
Перемиський	4	72	„0” – 15; 42; 15
СУ Підляшся	4	224	„0” – 75; 121; 21; 7
Об'єднання лемків	6	73	„0” – 3; 44; 12
м.Вроцлав ^x	1	29	„0” – 3; 14; 12
м. Варшава	1	19	„0” – 3; 16
Разом:	103	2076	

2006/2007 шкільний рік

Відділ ОУП	Кількість місцевостей	Кількість дітей	Додаткові інформації
Ольштинський	19	408	19 вчителів. 257 учнів – початкова школа, 151 – гімназія.
Гіжицький	12	314	15 вчителів. 205 учнів – початкова школа, 109 – гімназія.
Ельблонзький	16	334	13 вчителів. 54 групи навчання. 232 учнів – початкова школа, 102- гімназія.
Слупський	5	138	5 вчителів. 82 дітей – початкова школа, 49 – гімназія, 7 – погімназійна.
Кошалінський	6	110	6 вчителів. : 6 дітей – садок, 63 – початкова школа, 36 – гімназія, 5 – погімназійна.
Щецінський	4	42	Брак інформації про м. Щецін. 28 дітей – початкова школа, 14 – гімназія.
Любуський	8	86	13 груп навчання. 5 вчителів. У двох місцевостях ведеться навчання української мови у лемківській говірці.
Лігницький	4	78	3 вчителів. 6 груп навчання.
Сянський	8	133	21 дитина в навчається укр. мови в садочку, 72 на рівні початкової школи, 28 – гімназії, 12 – погімназійній школі
Перемиський	1 + 5	94	15 – дітей, 57 учнів – початкова школа, 22 – гімназія.
СУ Підляшся	6	217	65 – садок, 126 – початкова школа, 22 – гімназія, 4 – погімназійна.
Об'єднання лемків	8	78	5 дітей – садок, 42 – початкова школа, 16 – гімназія, 15 – погімназійна. 14 груп навчання.
Стоваришіння лемків	6	100	Інформація неперевірена
м.Вроцлав	1	26	1 вчитель. 4 групи навчання.
Разом:	109	2158	

2007/2008 шкільний рік

Відділ ОУП	Кількість пунктів	Кількість дітей	Додаткові інформації
Ольштинський	19	372	19 пунктів: початкова школа – 276, гімназія - 96
Гіжицький	13	293	13 пунктів: початкова школа – 200 учнів, гімназія – 93 учнів
Ельблонзький	12	256	12 пунктів: початкова школа – 170 учнів, гімназія - 86
Слупський/Поморський	7	178	7 місцевостей: Гданськ, Слупськ, Лемборк, Битів, Свежно, Члухів, М'ястко
Кошалінський	5	85	5 місцевостей: Колобжег, Джоново, Щецінек, Валч, Кошалін
Щецінський	4	44	Щецін, Старгард, Інсько, Тжеб'ятів
Любуський	6	57	Мендзижеч, Позьжадло, Бледзев, Шпротава, Новогруд Боб., Зелена Гора
Лігницький	4	84	Громадка, Модла, Рокіткі, Лігниця
Сянський	6	115	Мокре, Загіря, Щавне, Репедь, Команча, Сянік
Перемиський	5	81	Ярослав, Запалів, Ніновичі, Кальників, Хотинець
СУ Підляшшя	4	240	Більськ Підляський (садок + початкова і ліцей), Черемха, Білосток
Об'єднання лемків	7	70	Гладишів, Устя, Горлиці, Криниця, Лосє, Ганьчова, Висова
Стоваришіння лемків	45	371	За даними Міністерства освіти Польщі
м.Вроцлав ^x	1	25	4 групи, 12 годин навчання (разом)
м. Познань	1	8	
м. Варшава	1	63	
Разом:	140	2342	

2008/2009 шкільний рік

Відділ ОУП	Кількість пунктів	Кількість дітей	Додаткові інформації
Ольштинський	17	427	17 пунктів: початкова школа – 372, гімназія - 55
Гіжицький	12	286	12 пунктів: початкова школа – 192 учнів, гімназія – 104 учнів
Ельблонзький	12	250	12 пунктів: початкова школа – 173 учнів, гімназія - 77
Слупський/Поморський	7	178	7 місцевостей: Гданськ, Слупськ, Лемборк, Битів, Свежно, Члухів, М'ястко
Кошалінський	5	84	5 місцевостей: Колобжег, Джоново, Шецінек, Валч, Кошалін
Щецінський	4	44	Щецін, Старгард, Інсько, Тжеб'ятів
Любуський	6	57	Мендзижеч, Позьжадло, Бледзев, Шпротава, Новогруд Боб., Зелена Гора
Лігницький	4	84	Громадка, Модла, Рокіткі, Лігниця
Сянський	6	115	Мокре, Загіря, Щавне, Репедь, Команча, Сянік
Перемиський	5	81	Ярослав, Запалів, Ніновичі, Кальників, Хотинець
СУ Підляшся	5	254	Sadok – 78; 141; 21; 14
Об'єднання лемків	7	70	Гладишів, Устя, Горлиці, Криниця, Лосе, Ганьчова, Висова
Стоваришіння лемків	45	371	За даними Міністерства освіти Польщі
м.Вроцлав ^x	1	29	4 групи, 12 годин навчання
м. Познань	1	9	
м. Варшава	1	69	
Разом:	138	2408	

IV.2 Школи

2009/2010	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	107 99 187 174 111	678
2008/2009	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	108 98 195 187 107	695
2007/2008	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	116 98 205 225 114	758
2006/2007	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	111 105 205 245 118	777
2005/2006	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	123 107 244 293 126	893
2003/2004	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	141 71 244 283 139	878
2000/2001	Білий Бір Лігниця Перемишль Гурово Бартошице	153 95 247 318 131	944

V Рівень навчання в українських школах

Освітня практика у Польщі в наш час вимагає від учнів піддатися на кожному едукативному шаблі зовнішньому оцінюванню (за винятком зінтегрованого навчання, тобто класів I-III). Треба однак пам'ятати, що оцінюючи дану школу слід брати до уваги результати цього оцінювання за деякий період – дуже низький, чи дуже високий рівень складених іспитів в одному році не мусить ще перекладатися на загальний рівень школи.

По відношенні до всіх шкіл у Польщі, лише минулого року (2008/2009) Окружні екзаменаційні комісії вирішили подати ці результати до відома ширшому загалові. Звичайно школи мають ці інформації і можуть їх опрлюднювати самі. І так нпр. результати цьогорічних іспитів (08/09) помістила на своїй сторінці в інтернеті перемиська Шашкевичівка та лігницька гімназія.

Результати кінцевих екзаменів 2007/2008 (початкова школа і гімназія)

Місцевість	Результат (середня очок у школі від -до)
Початкова школа у Білому Борі	20,1 – 21,9 (нижче середнього в країні)
Початкова школа у Бартошицях	23,4 – 24,7 (нижче середнього в країні)
Початкова школа у Перемишлі	31,0 -38,0 (найвижчий рівень в країні)

Місцевість	Результат - частина математично-природнича (середня очок у школі від -до)	Результат - частина гуманістична (середня очок у школі від -до)
Гімназія у Білому Борі	29,3 – 32,0 (високий результат)	33,2 - 35,3 (високий результат)
Гімназія у Бартошицях	21,9 – 23,8 (нижче середнього)	33,2 – 35,3 (високий результат)
Гімназія у Перемишлі	29,3 – 32,0 (високий результат)	35,4 – 39,2 (дуже високий результат)
Гімназія у Гурові	25,6 – 27,3 (середній результат)	29,6 – 31,3 (середній результат)
Гімназія у Лігниці	29,3 – 32,0 (високий результат)	35,4 – 39,2 (дуже високий результат)

Рівень навчання у наших школах (як показано) належить до найвижчих у державі – зокрема у гімназіях.

Деяко нижчі результати екзаменів у Бартошицях в році 07/08, (в частині математичній) та початковій школі у Білому Борі не відстають від середньої для всіх шкіл з повітів Бартошиці та Щецінек. Отже – є над чим попрацювати, але і інші школи з даного терену теж не мають надто чим похвалитись.

Результати кінцевих екзаменів 2008/2009

- **Початкова школа в Перемишлі: 31,8 балів (найвищий рівень, 1 місце в Перемишлі)**

- **Гімназія в Перемишлі:** 70,5 балів (загальна пунктація для обох частин екзаменів, II місце в Перемишлі)

Гімназія в Лігниці: 67,3 бала (дуже високий рівень – значно вищий за середню міста Лігниця, загальна пунктація для двох частин екзаменів)

100 або майже 100% тих, які приступають до матуральних екзаменів у наших школах, складають їх успішно та продовжують навчання у вищих школах.

VI. Підручники та посібники до навчання української мови: 2005-2009

П.ч.	Підручники та посібники до навчання української мови - заголовки	Автор	Рік видання
1	Gry i zabawy na lekcjach języka ukraińskiego dla kl. I-III «Країною знань» SP cz.I	M.Steć	2005
2	Gry i zabawy na lekcjach języka ukraińskiego dla kl. I-III SP «Країною знань» cz.II	M.Steć	2006
3	Podręcznik do literatury i języka ukraińskiego dla klasy IV «Слово»	Ł.Drozd, A.Mazur	2006
4	Zeszyt ćwiczeń z języka ukraińskiego dla klasy IV «Слово»	Ł.Drozd, A.Mazur	2006
5	Zeszyt ćwiczeń z języka ukraińskiego dla klasy V «Українське гроно»	M.Tucka	2005
6	Podręcznik języka ukraińskiego dla klasy VI «Берегиня»	A.Drozd-Waszczyszyn, Ł.Drozd	2005
7	Słownik terminów biologicznych ukraińsko-polski i polsko-ukraiński	W.Kozubel	2006
8	Słownik terminów chemicznych ukraińsko-polski i polsko-ukraiński	W.Kozubel	2007
9	Słownik terminów informatycznych ukraińsko-polski i polsko-ukraiński	W.Hańan	2008
10	Wybór tekstów z literatury ukraińskiej dla klasy I LO «Хрестоматія»	B.Huk	2005
11	Podręcznik do kształcenia literackiego i kulturowego z języka ukraińskiego kl. II LO «До джерел»	W.Sobol	2006
12	Wybór tekstów z literatury ukraińskiej dla kl. II LO «Хрестоматія»	B.Huk	2007
13	Podręcznik do kształcenia literackiego i kulturowego z języka ukraińskiego kl. III LO «До джерел»	W.Sobol	2007
14	«Букварик-дошколярик» кл. «0» ч. I i II	M.Mryczko	2008

15	Gramatyka współczesnego języka ukraińskiego. Morfologia, składnia.	Bożena Zinkiewicz- Tomanek	2007
----	-----------------------------------------------------------------------	-------------------------------	------

У згаданому періоді вийшло теж друком 5 номерів журналу «Рідна мова». В кожному з них можна віднайти – між іншими – конспекти та сценарії уроків та позакласних заходів. Журнал доступний теж в інтернеті: http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/r_mowa/

З кінця серпня оформлено практично новий сайт журналу, в якому поміщено також і записи МРЗ української літератури. Сайт відвідує в місяць від 2 до 3 тисяч інтернаутів.

VII Проблеми

Щораз біль помітною проблемою – зокрема по відношенні до наших шкіл – є спад кількості учнів. Коли прослідкувати це явище на відстані кількох років, можна зауважити, що число учнів у всіх українських школах (загально) зменшилася за роки **1999/200 по 2009/2010 аж на 39 %**.

Отже – ситуація стає помалу трагічною.

І не пояснимо цього загальною демографічною кризою в школах Польщі – середній спад кількості учнів у країні у згаданому періоді це «лише» 26 % . При чому торкається це головним чином початкових шкіл.

В поодиноких школах виглядає це явище по-різному. Як додання пропонується подивитися графічне відображення цієї тенденції.

- Школа у Білому Борі – 33% менше учнів (період 2000/2001 по 2009/2010)
- Школа у Перемишлі – 25% менше
- Школа у Лігниць – 4% більше
- Школа у Гурові – 54% менше
- Школа у Бартошицях – 16% менше

Пункти навчання – Відділи ОУП:

- Ельблонг – 48% менше (період 2005/2006 по 2008/2009)
- Кошалін – 54% менше (період 2001/2002 по 2008/2009)
- Сянік – 9% менше (період 2004/2005 по 2008/2009)
- Гіжицько – 10% менше (період 2005/2006 по 2008/2009)
- Лігниця – 7% менше (період 2005/2006 по 2008/2009)
- Слупськ/Гданськ – 23% більше (період 2005/2006 по 2008/2009)
- Ольштин – 9% більше (період 2005/2006 по 2008/2009)
- Перемишль – 14% менше (період 2004/2005 по 2008/2009)
- Зелена Гора – 17% менше (період 2005/2006 по 2008/2009)
- Підляшшя – 50% більше (період 1999/2000 по 2008/2009)

Загально - кількість українських учнів в пунктах навчання української мови в країні зменшилася о 31 відсотків. Це теж вище за демографічні показники в країні, хоч не так вже крайньо, як у випадку шкіл.

Традиційною проблемою надалі залишається звітність. Дуже важко іноді переконати функційні навіть особи в ОУП чи УВТ про передання інформації відносно числа пунктів та кількості дітей в них. Немає з тим жодних труднощів в Ольштині (інформації подає Люба Тхір), Кошаліні (Ірина Дрозд), Гданську (Єлисавета Кремінська), Зеленій Горі (Стефанія Яворницька), Сяноці (Маріанна Яра). Інформації з Перемишля надходять відтоді, коли попрошено про це паню Аню Дрозд.

В звітний період назріли також і інші проблеми – на жаль мали вони (і деякі ще мають вплив) на функціонування освіти на даному терені:

- 2006 рік – затяжна справа вибору директора у Бартошицях і «дивна» поведінка бургомістра (заборона приймати в школу дітей з терену)
- 2006 рік – заміна вчителя в Ельблонзі (конфлікт)
- 2007/08/09 – конфлікт у Гурові
- серпень 2009 – відмова школи у Вроцлаві організувати міжшкільну групу навчання української мови

Та інші. Появилися однак і добрі моменти. До них слід зарахувати позитивну розв'язку міжшкільного пункту навчання у місті Щеціні, до чого довела нова управа Відділу. Заангажовано нового вчителя, змінено школу – новий шкільний рік у цій школі почався офіційним внесенням прапора України та відслуханням українського гімну.

VIII Основні попередні тези до обговорення на З'їзді:

1. Ведучі органи шкіл

Попередня теза: Ведучим органом для шкіл з українською мовою навчання, або шкіл з додатковим навчанням української мови у Польщі повинні бути маршалківські уряди.

Закон про освітню систему Польщі повинен надати можливість нацменшинним школам поєднувати в один організм (комплекс) шкіл усіх рівнів (початкових, гімназій, погімназійних).

2. Фінансування шкіл

Попередня теза: Фінансування шкіл з українською мовою навчання, або шкіл з додатковим навчанням української мови має проводитися на принципі налічування коштів на відділ.

3. Чисельність класів

Попередня теза: Належить знизити кількість учнів, яка потрібна задля створення класу.

4. Методична допомога

Попередні тези:

- Належить створити центральну систему методичної допомоги, у варіанті запропонованому МНО Польщі через ГУ ОУП,
- Належить створити професійні групи підготовки програм навчання, підручників, зошитів вправ та допоміжних матеріалів.

5. Організація навчання

Попередні тези:

- У школах з українською мовою навчання або школах з додатковим навчанням української мови, години призначені на історію України, географію України, або додаткові дидактичні заняття з української мови мають бути зафіксованими у шкільній сітці годин.
- Потрібно ввести до цієї сітки також новий предмет – «українознавство»
- Додаткові заняття (художні) мають фінансуватися обов'язково школою (ведучі органи мають забезпечувати потрібні кошти). Стосується це, як шкіл з українською мовою навчання, шкіл з додатковим навчанням української мови, так і міжшкільних груп навчання.

6. Співпраця з Україною

Попередні тези:

- Надалі слід проводити літні мовні табори для дітей
- Організація раз у році вишкільних конференцій для вчителів української мови
- Забезпечення шкіл і пунктів навчання дидактичним обладнанням що стосується навчання мови, літератури, географії, історії, народознавства
- Пропонується ввести в життя обмін дітьми (на зразок практикованої успішно форми в західньому світі) – двотижневі відвідини і життя по-сім'ям
- Українські школи або школи з додатковим навчанням української мови повинні запрошувати на навчання учнів з України. Повинно це робитися системно – можливо на доручення освітньої влади України.
- МНО України повинно обдумати спосіб забезпечення українських шкіл у Польщі бусами – для того, щоб довозити учнів до шкіл з найближчого терену.

7. Інвестиції

Попередня теза: Потрібно почати негайно справжню роботу над забезпеченням Комплексу шкіл у Перемишлі гуртожитком.

8. Батьки і діти

Попередня теза: батьки є найслабкішим елементом української шкільної системи у Польщі. Цю ситуацію потрібно змінювати.

- 9. Беручи до уваги щораз більше розпорошення української громади належить ввести в дію концепцію e-learningu.

Додання

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. Nr 214, poz. 1579).
2. Письмо ГУ до МНО у справі методиків
3. Відповідь – Pismo Dyrektora Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego
4. Відповідь – Pismo Zarządu Województwa Podlaskiego
5. Письмо директора школи у Вроцлаві
6. Учні у пунктах загально – граф
7. Відділ Лігниця – граф
8. Відділ Кошалін – граф
9. Відділ Гіжицько – граф
10. Відділ Сянік – граф

11. Відділ Зелена Гора – граф
12. Відділ Перемишль – граф
13. Відділ Слупськ/Гданськ – граф
14. Відділ Ольштин – граф
15. Відділ Ельблонг - граф
16. Перенмишль школа – граф
17. Лігниця школа – граф
18. Гурово школа – граф
19. Бартошиці школа – граф
20. Білий Бір школа – граф
21. Учні в школах загально – граф
22. Підляшся - граф

Додання Нр 1

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. Nr 214, poz. 1579)

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.2)) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przedszkola, szkoły i placówki publiczne umożliwiają uczniom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 i Nr 62, poz. 550), podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej przez prowadzenie:

1) nauki języka mniejszości narodowej lub etnicznej, zwanego dalej "językiem mniejszości", oraz języka regionalnego;

2) nauki własnej historii i kultury.

2. W celu umożliwienia uczniom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym podtrzymywania i rozwijania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej, w tym znajomości własnej historii i kultury, przedszkola, szkoły i placówki publiczne mogą prowadzić naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, zajęcia artystyczne lub inne dodatkowe zajęcia.

§ 2. 1. Naukę języka mniejszości lub języka regionalnego w przedszkolu oraz naukę języka mniejszości lub języka regionalnego i naukę własnej historii i kultury w szkole organizuje odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły, na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, składany na zasadzie dobrowolności.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się:

1) dyrektorowi przedszkola przy zgłoszeniu dziecka do przedszkola;
2) dyrektorowi szkoły przy zgłoszeniu ucznia do szkoły albo w toku nauki w szkole w terminie do dnia 30 kwietnia.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy odpowiednio całego okresu, na który dziecko jest przyjmowane do przedszkola, oraz całego okresu nauki ucznia w szkole.

§ 3. 1. W przedszkolach nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego może być organizowane:

- 1) w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia są prowadzone w języku mniejszości lub języku regionalnym, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia są prowadzone w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości lub języku regionalnym;
- 3) w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia w języku mniejszości lub języku regionalnym są prowadzone w wymiarze 4 godzin tygodniowo;
- 4) w międzyprzedszkolnych zespołach nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego.

2. Dla dzieci spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, w których zajęcia są prowadzone w języku mniejszości lub języku regionalnym, zajęcia są prowadzone także w języku polskim, w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

§ 4. W szkołach nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego może być organizowane:

- 1) w szkołach lub oddziałach z nauczaniem w języku mniejszości lub języku regionalnym, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w tym języku, z wyjątkiem zajęć obejmujących:
 - a) w szkole podstawowej: w I etapie edukacyjnym - kształcenie zintegrowane w zakresie treści nauczania języka polskiego; w II etapie edukacyjnym - język polski oraz część historii i społeczeństwa dotycząca historii Polski,
 - b) w pozostałych typach szkół - język polski, część historii dotycząca historii Polski i część geografii dotycząca geografii Polski;
- 2) w szkołach lub oddziałach, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości lub języku regionalnym, będącym drugim językiem nauczania;
- 3) w szkołach lub oddziałach z dodatkową nauką języka mniejszości lub języka regionalnego, prowadzoną w formie odrębnych zajęć, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w języku polskim, z wyjątkiem zajęć z języka mniejszości lub języka regionalnego;
- 4) w międzyszkolnych zespołach nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego.

§ 5. Oddziały, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-3 i § 4 pkt 1-3, są organizowane, jeżeli na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego zostanie zgłoszonych:

- 1) w przedszkolu na poziomie danego oddziału - co najmniej 7 dzieci;
- 2) w szkole podstawowej i gimnazjum na poziomie danej klasy - co najmniej 7 uczniów;
- 3) w szkole ponadgimnazjalnej na poziomie danej klasy - co najmniej 14 uczniów.

§ 6. W przypadku gdy liczba zgłoszonych uczniów jest mniejsza niż określona w § 5 pkt 2 i 3, nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego w szkołach organizuje się w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych, z tym że:

- 1) grupa międzyoddziałowa, utworzona z uczniów różnych oddziałów na poziomie danej klasy, nie może liczyć mniej niż 7 uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum oraz 14 uczniów w szkole ponadgimnazjalnej;
- 2) grupa międzyklasowa, utworzona z uczniów różnych klas, w której nauczanie odbywa się według organizacji nauczania w klasach łączonych, nie może liczyć mniej niż 3 i więcej niż 14 uczniów.

§ 7. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą organu prowadzącego przedszkole lub szkołę, liczba uczniów w oddziałach, grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych może być mniejsza niż określona w § 5 i 6.

§ 8. 1. Jeżeli z powodu zbyt małej liczby zgłoszonych uczniów lub braku nauczyciela nie ma możliwości zorganizowania nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego w sposób określony w § 3 ust. 1 pkt 1-3 i w § 4 pkt 1-3, organ prowadzący przedszkole lub szkołę, uwzględniając miejscowe warunki komunikacyjne, organizuje zespoły międzyprzedszkolne lub międzyszkolne. Dyrektor przedszkola lub szkoły przekazuje organowi prowadzącemu listę uczniów zgłoszonych na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego.

2. Liczba uczniów w zespole międzyprzedszkolnym lub międzyszkolnym nie może być mniejsza niż 3 i większa niż 20.

3. Nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego w zespole międzyprzedszkolnym lub międzyszkolnym prowadzi się w wymiarze 3 godzin tygodniowo.

§ 9. Nauczanie języka mniejszości, języka regionalnego, własnej historii i kultury oraz geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, odbywa się na podstawie programów nauczania i podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

§ 10. W wykonywaniu zadań, o których mowa w § 1, organy prowadzące oraz dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek publicznych współdziałają z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

§ 11. 1. Szkoły podejmują, w razie takiej potrzeby, dodatkowe działania mające na celu podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości etnicznej uczniów romskich oraz wspomagające edukację tych uczniów, w szczególności prowadzą zajęcia wyrównawcze.

2. W szkole można zatrudnić w charakterze pomocy nauczyciela asystenta edukacji romskiej. Asystent edukacji romskiej udziela uczniom romskim pomocy w kontaktach ze środowiskiem szkolnym oraz współdziała z ich rodzicami i ze szkołą.

§ 12. Sposób organizacji nauki języka i kultury kraju pochodzenia dla uczniów niebędących obywatelami polskimi określają przepisy w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek.

§ 13. Warunki i sposób podtrzymywania poczucia tożsamości religijnej uczniów określają przepisy w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej uczniów należących do mniejszości narodowych i grup etnicznych (Dz. U. Nr 220, poz. 1853).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

1) Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292.



URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

ZG ZUWP
L.dz. 470/2009 dnia 24.08.09r

Kraków, dn. 3 sierpnia 2009 r.

Nasz znak: ES 0722-16 /09

Szanowny Pan
Piotr Tyma
Prezes
Związku Ukraińców w Polsce

Po zapoznaniu się z prośbą Pana Prezesa, dotyczącą zatrudnienia doradcy metodycznego języka ukraińskiego, który miałby pod opieką teren województwa podkarpackiego i małopolskiego, uprzejmie informuję, iż dostrzegam potrzebę organizacji doradztwa metodycznego języka ukraińskiego.

Dlatego też, w przedmiotowej sprawie wystąpiłam do dyrektora Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie oraz dyrektora Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie o rozpoznanie możliwości zatrudnienia w obu placówkach doradcy metodycznego.

Mam nadzieję, iż w wyniku podjętych konsultacji ze środowiskiem nauczycieli języka ukraińskiego oraz przeprowadzeniu analiz w zakresie możliwości organizacyjnych i finansowych ww. placówek, od nowego roku szkolnego uda się zatrudnić doradcę metodycznego, który będzie miał pod swoją opieką teren województwa podkarpackiego i małopolskiego.

Z pomocy
Dyrektor
Departamentu Edukacji i Sportu
Mag
mgr Małgorzata Kadej

ul. Basztowa 22
31-156 Kraków
adres do korespondencji: ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków



Posiadamy certyfikowany przez FCBC S.A. Zintegrowany System Zarządzania (jakość, środowisko, bezpieczeństwo i kultura pracy, bezpieczeństwo informacji) – certyfikat nr 2052-21/2007

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
w Białymstoku
15-888 Białystok
ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1

ZG ZUWP
Ldz 506/2009 d. 09.09.09r.

Białystok, 31 sierpnia 2009 r.

EST.I.0171-56/09

Szanowny Pan

Piotr Tyma

Prezes Związku Ukraińców w Polsce

W odpowiedzi na wniosek Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce, zawarty w piśmie L.dz.382/09 z dnia 1 lipca 2009 r., a dotyczącym podjęcia przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego działań mających na celu zapewnienie opieki, doradztwa metodycznego oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli uczących w języku ukraińskim na terenie województwa podlaskiego uprzejmie informuję, iż po przeprowadzonym rozpoznaniu proponujemy powierzenie tych zadań nauczycielowi konsultantowi ds. języków obcych z Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku. Pani Wiktoria Blakicka, organizująca różnorodne formy doskonalenia nauczycieli języków obcych, w tym nauczycieli języków wschodniosłowiańskich, obejmie wsparciem metodycznym również nauczycieli języka ukraińskiego z Województwa Podlaskiego. Natomiast powołanie w placówce zespołu samokształceniowego umożliwi nauczycielom języka ukraińskiego rozwiązywanie problemów dydaktycznych.

W tej sprawie uprzejmie proszę o bezpośredni kontakt z Dyrektorem Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku – Panią Krystyną Grabowską (tel. 085-73-28-031).

CZŁONEK ZARZĄDU

Jacek Piorunek

Szkoła Podstawowa Nr 63
im. Anny Jasińskiej
ul. Mennicza 21/23, tel. 344 25 84
50-057 Wrocław
NIP: 897-13-92-188

SP-63/071-110/13/09

Wrocław, 19.08.2009r.

Pan
Krzysztof Czaja

Dyrektor
Wydziału Edukacji
we Wrocławiu

Dot. punktu nauczania j.ukraińskiego przy SP-63 we Wrocławiu

Dyrektor SP-63 we Wrocławiu informuje, że nie wyraża zgody na zatrudnienie w roku szkolnym 2009/2010 nauczyciela języka ukraińskiego wskazanego przez Przewodniczącego Zarządu Koła we Wrocławiu Związku Ukraińców w Polsce – p.Swietłany Unger.

Powodem decyzji dyrektora jest utrzymujący się od ponad 2 lat problem z wywiązywaniem się przez nauczycielkę ze swoich obowiązków wobec szkoły. Nauczycielka nie przedkłada w wyznaczonych terminach wymaganych dokumentów /wypełniony dziennik zajęć/ lub materiałów dydaktycznych /program nauczania, plan pracy czy kryteria oceniania/. Nauczycielka nie pojawia się w szkole ani na radach pedagogicznych ani z dokumentacją. W przeciągu roku szkolnego była w szkole 2 razy. Nie przedkładała comiesięcznie dziennika zajęć do kontroli jak również nie zdała go na koniec roku bezpośrednio po zakończeniu zajęć dydaktycznych. Dziennik zajęć, podobnie jak prośba o kontynuację nauki j.ukraińskiego i lista uczniów przesłana została do szkoły pocztą na początku sierpnia b.r. najprawdopodobniej przez Przewodniczącego Koła.

Do dnia dzisiejszego p.Unger nie złożyła podania o zatrudnienie w nowym roku szkolnym. Nie jest to odosobniona sytuacja. W roku szk. 2006/2007 umowa mogła zostać podpisana dopiero 02.10.06 a na mijający rok (08/09) 10.09.08 ze względu na niedopełnienie formalności.

Ponadto po przeanalizowaniu przesłanego pocztą dziennika okazało się, że frekwencja na zajęciach przez cały rok była bardzo niska. Na 30 wykazanych uczniów /4 grupy – 6, 9, 10, 5 uczniów/ na zajęcia przez cały rok nie uczęszczało 5, z niewiadomych powodów aż 12 osobom nie wystawiono oceny końcoworocznej. Z zapisów wynika, że niejednokrotnie zdarzało się, że w grupie liczącej 10 uczniów na zajęciach w danym dniu obecnych było 4, 3, 2 a nawet 1 uczeń, w grupie 5 osobowej – 3 lub 2 uczniów. Inne zapisy w dzienniku budzą również zastrzeżenia – zapis tematyki zajęć bez podziału na grupy, zapis tematów w j.ukraińskim.

W związku z powyższą przedstawioną sytuacją nie widzę możliwości dalszej współpracy z wrocławskim Kołem ZU w Polsce w tym zakresie.

Otrzymuje :

1. Dyrektor Wydziału Edukacji
2. a/a

DYREKTOR SZKOŁY


Halina Wisniewska-Plewniak

Do wiadomości:

1. p.Igor Salamon – Przewodniczący Zarządu Koła we Wrocławiu ZU w Polsce

